



ЄВАНГЕЛІЙСЬКА ПРАВДА

№ 41. 2011 рік

УКРАЇНЬСЬКА ЄВАНГЕЛІЙСЬКО - РЕФОРМОВАНА ЦЕРКВА

**Мета номеру:
Літургія та
поклоніння.**



Поклоніння в душі та істині.

Але наступає година, і тепер вона є, коли богомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді, бо Отець Собі прагне таких богомільців. Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклоняться. (Іван. 4:20-24)

Чи знаєте ви, як правильно поклонятися Богу, як правильно славити Всевишнього? Одна з традиційних церков вважає, що тільки її віруючі правильно славлять Бога. Назва у неї гарна, але чи дійсно саме такого прославлення та поклоніння вимагає Господь від Своїх послідовників? Де в Біблії написано про поклони перед іконами? Кому Бог казав, що потрібно цілувати мертві тіла людей, або ж вицілювати хрести, лампадки, Біблію, руки священнослужителів і тому подібне? Де написано про освячення кошиків з продуктами на Паску, або яке відношення мають берези чи лепеха до сходження Духа Святого на апостолів? Невже саме так правильно славити Бога?

Нас завжди має турбувати питання: «чи правильно ми поклоняємось Богу чи вірно славимо Його?»

Чи замислювалися ви над тим, що Бог, можливо, вимагає від вас якогось іншого поклоніння, а не того, яке ви практикуєте, до якого ви звикли?

Це досить показово! Коли ми читаємо в Святому Письмі про розмову на цю тему Ісуса з самарянкою, то жоден юдей не підійшов до Нього з запитанням: «Чи правильно ми поклоняються Богові?» Жодну людину це не цікавило. Вочевидь, всі були впевнені у своїй правоті. І лише якась нікому не відома жінка з Самарії торкнулася даного питання. І як завжди, ми бачимо мудру та гарну відповідь Ісуса. Зовсім не таку, на яку очікували люди. Зовсім іншу, ніж бажала б більшість. Навіть сьогодні. То ж як правильно вклонятися Богу? Яких богомольців шукає собі Господь? Що означає: «вклонятися Богу в Душі та істині?»

Перш за все, хочу звернути вашу вагу на те, через що почалася розмова Ісуса з самарянкою про поклоніння. З давніх часів самаряни сперечалися з юдеями, на якому місці потрібно молитися Богу, яке місце є більш святим, чи де саме може перебувати Господь. Самаряни вважали, що це місце знаходиться на одній горі, на території

Самарії, Юдеї ж навпаки - говорили про храм Божий в Єрусалимі.

Дуже важливою була відповідь Ісуса: «Надходить година, коли ні на горі цій, ані в Єрусалимі вклоняться Отцеві не будете ви» (Іван.4:21). Чому Ісус казав ці слова? Як це так - не вклонятися Богу в Єрусалимі? А де ж тоді? Невже храм буде перенесений?

Справді, в уяві євреїв Бог перебував саме в Єрусалимі, в найсвятішому місці храму. Тричі на рік юдеї з усіх околиць ішли саме в Єрусалим, щоб вклонитися Богу. А тепер? Що говорить Ісус? Він каже, що такого окремого, якогось святого, місця вже не буде, і вклонятися та молитися Богові можна буде на будь-якому місці та в будь-який час. Істинне поклоніння означає, що Бог є Дух, і Він може бути в будь-який час в будь-якому місці. Кожна людина тепер має вклонятися Богу та славити Його не через обряди та формальні церемонії, але духовно, від серця. Людина може знаходитися в кабінеті, чи в полі, але його дух - через віру - може перебувати в присутності Божій.

Поклоніння в юдеїв було зведено до зовнішніх церемоній та обрядів. Це поклоніння Богу було видиме: починаючи від жертвоприношень, вівтаря, свічників, певного місця в храмі, та закінчуючи спеціальним одягом священиків і тому подібне. Юдеї думали, що виконуючи ці всі обряди та церемонії, вони поклоняються Творцеві. Справді, Бог сам говорив у Старому Заповіті про такий спосіб, але в першу чергу була важлива не форма, а дух. Бог не хотів формального поклоніння, виконання тих всіх обрядів буква в букву, Він хотів, щоб люди служили Йому від серця, любили Його, поклонялися не тілом, а духом. Тіла євреїв могли низько схилитися до землі перед Богом, але їхні серця не займали правильного позиції перед Всевишнім. Наглядним прикладом сьогодні може бути те, що в знак покорі перед чоловіком жінка може надіти і 10 хусток на голову, але в серці цієї покорі не мати. Думаю, кожна жінка мене зрозуміє. Так само і Богу не подобалося таке формальне поклоніння, Він хотів, щоб люди поклонялися Йому не формально, але в душі та правді.

Брати і сестри, а як ми поклоняємось Богові? Як ми стоїмо перед Всевишнім? Наше богослужіння може проходити гарно, всі люди можуть бути святково вдягнені, зробити блаженний вираз обличчя, навіть хустинку можна накинути, можна і пісні голосно співати і головою ствердно кивати під час проповіді. Але це все, що ми бачимо. А що бачить Господь? Він не дивиться на наше обличчя чи одяг, Він бачить наш дух, внутрішній стан нашого серця. Цікаво, що Бог може побачити там, наскільки великою буде різниця?

Пам'ятаймо ті слова Ісуса, що Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні вклонятися Йому не формально, не тілесно, не про людське око, не через плотське вираження, але в душі та в правді. Знову ж таки, якщо говорити про місце поклоніння, форму та зміст, то Богу набагато приємніше бачити зібрання з 5-



10 людей у маленькій скромній хатинці, які духом линуць до Господа та у правді служать Йому, аніж якийсь заповнений храм з золотими куполами, позолоченим приладдям всередині, та "нафарбованими" людьми. Християнство - це не театральність, а життя; не вдавана показуха, а правда.

І ще, оскільки Бог є Дух, то і наші дари Богу мають бути дарами Духа Святого. Чи потрібні для Бога якісь наші жертви? Чи вимагає від нас Господь у жертву грошей чи якихось інших матеріальних благ? Чи треба Господу свічки, кадіння і тому подібне? Бог як Дух, хоче щоб ми приносили Йому плоди Духа: любов один до одного, мир, довготерпіння, милосердя, віру, вміння володіти собою...

Що означає "вклонятися Богу в істині"? Знаєте, у Старому Заповіті є чимало прикладів, коли юдеї ніби приходили поклонитися Богу в храм, ніби показували, що служать Богу, але в той же час

вони поклонялися ідолам, вели нечестивий спосіб життя, і були далекі від виконання заповідей Божих. Подивіться на тих самих фарисеїв у часи Ісуса Христа, які так гарно і так довго молилися, щоб люди бачили які вони побожні. Вони ще багато чого робили показного, але багатьом з них Христос був настільки не зручний, не вигідний, що вони все зробили, щоб убити Його. І в той же час ці люди приходять поклонятися Його Отцеві. Де є істина? Служіння Богу і поклоніння Йому - це не лише годину відбуту в церкві та й все. Це життя у правді, життя у Слові Божому, щоденне життя з Христом, який є Правда. Для Бога не достатньо показувати вашу віру, або ж поклонятися Йому духом, Він хоче щоб і наше правдиве життя відповідало тому, що є у нас в душі, за Ким ми слідуємо та з Ким живемо.

Як ви гадаєте, чи багато є таких правдивих богомольців, які вклоняються Отцеві в душі та правді? Чи можемо ми себе назвати "правдивими богомольцями"? Чи вклоняємось ми Богові в Душі та правді? Саме такі люди потрібні Господу, саме таких людей прагне мати Господь у Своєму Царстві Небесному. Адже релігія, поклоніння Богу, наше відвідування церкви - це не якийсь обряд чи традиція, тим більше - не формальність, яку ми повинні виконати. На жаль, сьогоднішня більшість саме такі стосунки мають з Богом. Але Божа дитина, яка знає ту велику ціну, заплачену за неї Ісусом, як багато Господь зробив заради нашого спасіння; людина, яка має Духа Христового у своєму серці та намагається жити по правді, тільки така людина буде поклонятися Богу в Душі та істині. Для такої людини поклоніння - це не просто ритуал, це спосіб життя зі своїм Спасителем. Це не обряд, який потрібно пройти раз у тиждень, щоб задобрити Бога, або якось відзначитися перед Всевишнім. Поклоніння Богу - це щоденне життя, яким людина живе разом зі своїм Творцем та Спасителем, який дарував нове життя. Пам'ятаймо про це кожного разу, коли будемо приходити до церкви та стояти перед всемогутнім Богом, який знає наші серця. І нехай Господь допоможе кожному з нас поклонятися Йому в душі та істині.

Мурза В.В., УЄРЦ, м.Свалява

ЛІТУРГІЯ

Літургія, Божественна літургія або Свята літургія (грец. *Λειτουργία* – "служіння", "спільна справа") – традиційна назва служби Божої у Православній, Католицькій та Греко-католицькій церквах, а точніше: богослужіння з приношенням Святих Дарів. Свята літургія займає в згаданих церквах центральне місце: її основою є святе Таїнство Євхаристії, оскільки в християнській традиції прийнято вважати, що встановив Євхаристію та виконував її сам Ісус Христос, і відтоді Церква її постійно практикує. Згадані церкви вважають, що через Євхаристію Христос є присутній у церкві тілом і кров'ю, котрі подаються вірним через хліб та вино. Тут навчають, що у святій літургії хліб і вино посвячуються і буквально перетворюються на Тіло і Кров Христа-Спасителя (трансубстанціяція).

Зараз у богослужбовому вживанні Православної та Греко-католицької Церков є три літургії: літургія Івана Золотоустого, літургія Василя Великого, літургія Раніше освячених Дарів або св. Григорія Двоєслова.

Частини Божественної Літургії

Перед початком ієрей (грецькою – священик) і диякон, молячись, одягають літургійні ризи. Розпочинається Служба Божа, що складається з трьох основних частин:

Проскомидія

Головною функцією Проскомидії є приготування Святих Дарів. У святині, за зачиненими царськими воротами, на жертovníку (проскомидійнику), без участі вірних відбувається приготування дарів хліба і вина. Це приготування супроводжується молитвами і кадінням.

На спеціальній таці-дискосі, біля Агнца-євхаристійного хліба, викладаються частинки хліба на згадку про Матір Божу, святого Йоана-Хрестителя, пророків, апостолів, мучеників, а також живих і померлих, щоб в молитвах згадати їхні душі. Викладені в такий спосіб частинки хліба є знаком участі у Пресвятій Жертві цілого людства разом з Богородицею та іншими святими. Частинки, викладені на дискосі біля Агнца-Христа, відображають цілу Церкву – Церкву на Землі і з'єднану з нею Церкву Небесну. У центрі Церкви – Христос; символом цілого Всесвіту є дискос.

Хліб, що використовується при звершенні Божественної Літургії, є квасний. Натомість в Римокатолицькій Церкві вживають не квасний хліб-опрісноки. Для відправи Божественної Літургії використовується 4 просфори (булочки) з витисненим знаком хреста і літер, що є скороченням від слів «Ісус Христос перемагає» (IC XC NIKA) та одна – з іконою Богородиці або стилізованим написом



МАРІЯ. З цих просфор ієрей вирізає: з першої – кубічної форми хліб євхаристійний-Агнець, з другої – частинку на згадку і вшанування Богородиці (просфора Богородиці), з третьої – 9 частинок за святих ("дев'ятичинна"), з четвертої – за живих, з п'ятої – за померлих. Вирізання і викладення частинок супроводжується молитвами і проханнями про прийняття Жертви.

Згідно з Євангельською розповіддю про Хресну смерть Ісуса Христа (Ів.19:34), з Його рани витекла кров і вода, тому і в чаші на Проскомидії змішується вино з водою.

Літургія Оголошених

Другою частиною Літургії є Літургія Оголошених, названа так тому, що на ній можуть бути присутніми люди, які були хрещені, або проходили катехізічне повчання – "оголошення в вірі". В Римокатолицькій церкві ця частина Літургії називається "Літургією Слова".

Метою Літургії Слова є навчання вірних. Христос є присутній в своєму Слові, бо це Він промовляє, коли читається Святе Письмо в Церкві.

Літургія Оголошених розпочинається відчиненням царських воріт. Спільно співаються фрагменти псалмів (антифони), екстенії та інші молитви, читається Апостол (фрагмент з «Діян Апостолів» або Апостольських Послань), а також Євангелія. Ієрей виголошує проповідь. Закінчується друга частина Літургії закликом: «Оголошені, вийдіть!», – який символізує, що на Літургії вірних можуть бути присутні лише повноправні члени Церкви.

Літургія Вірних

Літургія Вірних (в Католицьких Церквах – Літургія Жертви) – головна частина Божественної літургії, на якій відбувається Свята Євхаристія – сутнісне перетворення хліба і вина в Тіло і Кров Христову та їх споживання (Причастя) вірними. На початку третьої частини Літургії при співі Херувимської пісні відбувається перенесення Дарів з жертovníка на престол. Далі, після екстенії співається Символ віри, після якого відбувається Євхаристійний канон, під час якого через сходження Святого Духа на принесені дари і відбувається таїнство перетворення хліба і вина в Тіло і Кров Христові.

Під час Літургії Жертви повторюються слова встановлення – Євхаристії, згадуються Його страждання, смерть, воскресіння і доручення повторювати священнодійство, яке Він виконав під час Тайної Вечері. Ієрей звертається з проханням до Бога про послання Святого Духа, щоб Той перетворив жертвовані дари в Тіло і Кров Христа, поєднав і освятив усіх зібраних. Під час Божественної Літургії велику частину молитов ієрей говорить тихо.

Богослужіння в Україні

В Україну читання св. Письма прийшло у 9-му столітті з Візантії у церковнослов'янському перекладі з часів св. Кирила і Мефодія. Служби складалися також головним чином для прославлення місцевих святих: св. Покрови, Бориса і Гліба – з 11 ст., Теодосія Печерського – з 12 ст., та більш пізні служби на честь св. Володимира Великого, княгині Ольги, Теодосія Углицького, Йосафата Кунцевича тощо. Служби недільного циклу і, так звані, "загальні служби" вміщені в Осьмогласнику (Октоїху) та Загальній Мінеї.

Матеріал взято з Вікіпедії – вільної енциклопедії

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

*Уривок з брошури «Чому я відійшов?»
колишнього священика православної церкви
Володимира Добровольського*

За наукою Православної Церкви, Літургія була встановлена вже апостолами і передана Церкві вже з тією обрядовістю і урочистістю в чині Євхаристії, яку спостерігаємо ми і сьогодні. І що перша Літургія була записана апостолом Яковом, яку пізніше ніби скоротив Василь Великий, а ще пізніше її скоротив Іоанн Златоуст. Чи бачив хто-небудь зміст Літургії апостола Якова, позитивно стверджувати ми не можемо. Коли взяти до уваги, що було аж три Якова: Яків Забедеїв, Яків Алфеїв і Яків, брат Господній, то виникає питання, котрий же з них написав Літургію? Бо відомо, що підчас Тайної Вечері з Христом були тільки учні, які входили в число Дванадцяти, які завжди з Ним були, а з ними Яків Забедеїв і Яків Алфеїв. Перші два Якова були присутніми на Вечері і також були очевидцями всього того, що чинив Христос. Вони з певністю добре стежили за кожним словом і рухом Його. Тому, ми не можемо припустити такої думки, що вони так скоро все забули, а натомість передали, ще й записали щось інше.

Коли припустити, що Літургію написав Яків, брат Господній, то можна допустити дві можливості. Коли ж він таки був на Вечері присутній, то як і інші учні не міг змінити того, що заповідав Христос. Коли ж він не був, а довідався з оповідання інших учнів, то також не міг почути інакше, тільки так, як чинив і заповідав Христос, і не міг написати і передати щось інше.

Прикладом для цього візьмемо апостола Павла, який навіть не був в той час прихильником Христа, а запеклим ворогом, і далеко пізніше був покликаний Христом до апостольства, цілком правильно зрозумів заповідане Христом чинити на спомин про Нього. І так само правильно учив і Церкву в Коринті, докоряючи їй за викривлення і не розуміння цієї Істини – (1 Кор. 11).

Що ж заповідав Христос під час Вечері? Він взяв хліб, благословив, переломив, дав учням і сказав: „Приїміть, споживайте, це є тіло Моє, що за вас ламається“, – а потім взяв чашу і так само благословивши, подав учням і сказав: „Ця чаша – Нова Завіт у Моїй крові. Це робіть, коли будете пити на спомин про Мене!“.

Учні цілком добре зрозуміли волю Христову і значення сказаних Ним слів і так навчали своїх послідовників, що видно з записів в «Діях Апостолів» і з їхніх листів до Церков. І ніяк не можемо допустити думки, що котрийсь з апостолів, в даному випадку Яків, міг навчати і навіть записати інакше.

Чи бачив вже тоді апостол Яків, чи котрийсь інший, про «переісточення», тобто про перетворення істоти (природи) хліба і вина в тіло і кров Христову, як це вчить сьогодні церква?

Згідно Православної Літургії, чин Євхаристії також символізує приношення безкровної, жертви, приношення Христа в жертву за гріхи людей. Але оскільки згідно Писання, Христос раз був принесений в жертву і більше не вмирав, а тому і не може страждати більше, то чин мук і страждань виконується тільки над хлібом, який ще не став «переісточений», і не на Жертовнику, який є і Престолом, а на окремому столику збоку, який також названо «жертовником».

Але тут знов виникає складність, бо приготування Агнця і покладення його на дискос, накривтя покривцем зверху збідиці, символізує народження і покладення в ясла Дитяти Ісуса, а збідиця над ним – зірку, яка вказувала волхвам місце, де було Дитя. То ж питання: чому тоді не покладається цілий хліб, як символ цілого Ісуса, а лиш частинку його? І якщо покладення Агнця символізує лежання Ісуса в яслах, то навіщо вже тоді його ріжуть, колють, проколюють ребра, виточують кров і воду, відбирають Йому життя і т. п. А все це робить священик при виголошенні відповідних (?) місць зі Святого Писання. Це все виправдується тим, що над «переісточенням» Тілом не можна виконувати символічних мук і смерті, бо мусів би Ісус за кожним разом Сам терпіти і страждати, а тому виконується тільки над хлібом. Чи ж не дивно це все?

Для чого печуться інші чотири хлібини? Коли вже Агнця покладений на дискос, і влито вино і воду в чашу, то з другого хліба виймається трикутна частинка – на пам'ять Матері Ісусової – і покладається праворуч Агнця, на спомин того, що Вона вознеслася по смерті на Небо і сіла праворуч Нього. З третього хліба виймаються так само трикутні частинки на спомин Івана Хрестителя, пророків – починаючи від Мойсея, а також інших – починаючи від апостолів, святих, мучеників, преподобних, святих, чудотворців і інших святих, згідно того, в чий честь відправляється Літургія. З четвертого хліба виймаються частинки за церковну владу і духовенство, за державну владу і військо та за інших. З п'ятого хліба виймаються частинки за «душі померлих», «на спомин і відпущення гріхів святих патріархів православних», і інших чинів церковних.

Всі ці обряди та таємні і невідомі нікому речі може і були б не даремними, якби це все було узгодне Богові і Його святій волі. Виникає тоді питання, на скільки це все відповідає науці Христовій і науці апостолів? Чи міг вже апостол Яків внести в чин Літургії такі поминання, як наприклад, «На спомин і відпущення гріхів святих патріархів православних», коли їх тоді ще не було?.. Хто може дати відповідь?

Важливо згадати, що «причащатися» можна тільки після «сповіді». Сповідатися можна або перед Літургією, чи під час Літургії, або напередодні. Без сповіді мирянин не може отримати причастя. Чи є можливою сповідь для всіх кожного разу, коли відбувається Літургія? Коли взяти до уваги, що служіння відвідує дві-три сотні людей, то є абсолютно виключеним, щоб була можливість висповідати таку велику кількість. На це дійство потрібно витратити досить багато часу, чого жоден священик чи мирянин не могли б собі дозволити. І тому мало хто б сповідався і причащався, або й зовсім ніхто. Священик лише по формі виголошує певні фрази, які означали, що люди вже і висповідалися, і причастилися. Ось так закінчується Літургія, в якій миряни дубають тільки німими свідками, але не учасниками. Якими порожніми вони на це служіння приїшли, такими і йдуть. Ані користі, ані повчання з того вони не отримали. Хіба що по шматочку з тих хлібів, з яких виїмались частинки для Літургії. Вся їхня участь була в тому, що вони побачили і почули та... не зрозуміли, що й для чого діється.



Мій про відсутність обрядовості у протестантів.

«Обрядовість – це наділ тільки православних і католиків! У нас же, протестантів, лише служіння в Дусі та Істині!» - ці слова входять у плоть і кров кожного протестантського неофіта (новонаверненого). Здається, колись вони відповідали дійсності. Тютчев колись писав схвальні вірші про лютеранське богослужіння та богослов'я: «...цих голих стін, цього порожнього храму...». На жаль, часи міняються!

Вже через півроку відвідування баптистської церкви я напам'ять вивчив молитви пастора, ключових проповідників і БСЧМ (бабусь-сестер, які часто моляться). Я знав, коли треба сісти, коли встати. Я розумів, що молитовне служіння, це коли моляться ще й після другої проповіді (а на звичайних служіннях – тільки після першої і третьої). І усякий відступ від «баптистської літургії» вважав моторошним «безчинством».

Вже в середині 90-х у нас з'явилися власні «молитвослови» - червоні книжечки з красивими молитвами. Втім, книжечками цими ніхто не користувався, натомість використовували свої особисті, завчені молитви. Пам'ятаю, як я абсолютно серйозно вважав, що певна церква знаходиться в гріху, тому що до канонічного тексту молитви «Отче наш» вони додавали одне слово. У Синодальному перекладі Біблії молитва ця закінчується словами «... навіки. Амінь», а в тій церкві молилися: «... на віки віків. Амінь». До всього цього можна було б поставитися, як до певних «перегинів», якби не один обряд, якому, по суті, довгий час надавався статус мало не таїнства. Ім'я цього обряду: «покаяння з виходом»!

Це тільки недалеко міські люди думають, що з виходом може бути тільки танок-циганочка. Вони навіть не розуміють, що існує ціле богословське поняття – «покаяння з виходом до кафедри». На противагу такому, покаяння «без виходу» вважалося ніби другосортним. Якщо людина вперше висловлювала перед Богом у молитві прохання про прощення гріхів, то зробити це треба було неодмінно на великому зібранні, вийшовши до кафедри і помолившись вголос. Якщо ти на свою біду каявся десь без свідків, то тобі наполегливо рекомендувалося «засвідчити» своє покаяння на зборах, тобто помолитися вдруге (що завжди мені нагадувало перезнімання невідомого дубля в кіно).

Коли я став служителем, то не один раз дивувався тому, що ті, хто вийшли до кафедри, схоже, зовсім не розуміють, навіщо вони це роблять. Деяких змусили «покаятися» надокучливі бабусі (звані в народі "двоногими святими духами"), комусь здалося, що подібний вихід до кафедри є обіцячкою зцілення від хвороб, або прилучення до надр західної гуманітарної допомоги. Хтось йшов навмання: мовляв, гірше не буде, а раптом допоможе...

Один мій добрий знайомий розповідав, як він вперше переступив поріг сектантського молитовного будинку. Він просто проходив повз і зайшов у дивне приміщення з простої цікавості. Богослужіння вже дійшло до кінця і проповіді він не почув. Зала була переповненою, люди стояли в проходах між рядами, співав хор. І мій знайомий вирішив підійти ближче до хору, щоб краще чути. Люди тут же розступилися, схвально дивлячись на нового відвідувача (вони ж чули проповідь, яка закликала до покаяння). Хтось послужливо взяв мого знайомого під руку, підвів до кафедри і запропонував, ставши навколішки, повторити молитву покаяння. Треба сказати, що знайомий мій від природи був людиною безвідмовною. Якщо хороші люди просять, - чому б не зробити. Він «помолився», отримав від пастора запевнення у власному спасінні, Біблію у подарунок і запрошення заходити ще. І він зайшов ще, а потім ще ... А покався по-справжньому тільки через рік.

Зрозумійте мене правильно: сам обряд зовсім не поганий. При бажанні можна знайти і приклади в Біблії, коли віра людини виражалася в тому, що він підходив до того, хто проголошував Слово Боже. Кажуть, що Чарльз Фінней в 19 столітті ввів у маси подібну практику «виходу до кафедри». Він вважав, що людина повинна відкрито і сміливо сповідувати свою віру перед усіма, тому повинна без сорому підійти до кафедри і публічно покаятися у своїх гріхах. Цю ж призовну методику перейняв і геній сучасного благовістя Біллі Грем.

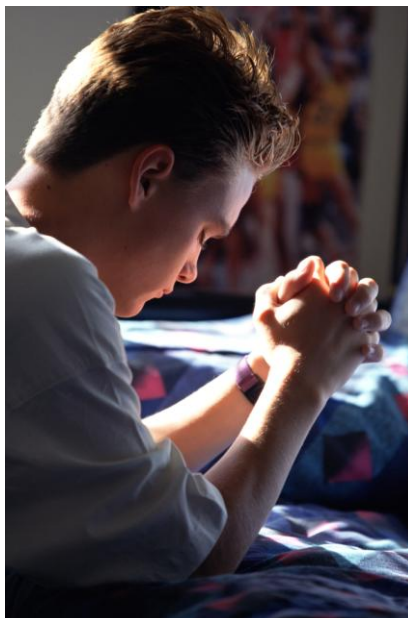
Але, по-перше, це далеко не єдиний спосіб публічно заявити про свою нову віру. А по-друге, погано, що цей обряд свого часу майже скрізь замінив собою справжнє біблійне покаяння. Став, по суті, його еквівалентом. Неважливо, у що людина вірить; неважливо, що він практично не кається в гріхах. Важливо, що він «вийшов вперед до кафедри».

Скільки людей було обдурено, отримавши помилкове свідчення «про спасіння» від служителів, які чекали їх біля кафедри. Скільки з них, повернувшись у світ гріха і зневірилися в дієвості всякого роду покаянь. А скільки з них залишилося в церкві, не маючи справжньої сердечної віри, не отримавши істинного відродження, жодного разу всерйоз не замислившись над своїми гріхами. Такі люди впевнені, що спасенні, бо

колись «вийшли до кафедри». Куди вже тут до слів апостола Павла, які стали девізом Реформації: «Бо спасенні ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий, не від діл, щоб ніхто не хвалився». (Еф.2:8,9) Чи хваляться люди? Ще й як хваляться своїми справами, або ж ніженьками своїми, що винесли вперед, до кафедри.

Ось де справжня обрядовість причаїлася! Викорінювати її треба правильним розумінням Євангелії, серйозною душпастирською роботою, разом з молитвою та дією Духа Святого. Так що, на жаль, перш ніж засуджувати в обрядовості традиційні церкви, краще на себе подивитися, чи не перетворюється і в нас якась церковна дія на обряд та традицію.

Павло Багічов



Харизматичне «прославлення» - чужий огонь в Божій Святині

Рудольф Ебертсхойзер

Притягальна сила харизматичних «пісень прославлення»

Все більше і більше віруючих євангельських церков, малих груп і гуртків з вивчення Біблії потрапляють під вплив харизматичних пісень «прославлення і поклоніння». Ці пісні зачаровують своєю силою, особливо молодих християн. Вони все більше проникають в молодіжні кола, у церковні хори, в богослужіння і заходи різних громад. Вони проникають навіть у громади, побудовані на біблійній основі.

Харизматичні пісні є привабливими та захоплюючими. Своїми мелодіями вони нібито передають радість, наснагу, зліт і силу й істотно зачіпають почуття. У порівнянні з ними, початкові духовні пісні, які співали раніше у вірних біблійних колах, здаються нудними. Сьогодні можна констатувати, що все більше церков під час недільних зборів використовують харизматичні пісні.

Це нове «прославлення» на перший погляд здається цілком законним. Веління прославляти єдиного Бога Отця і нашого Господа Ісуса Христа, приносити Господу хвалу і поклоніння є дуже важливою частиною поклоніння і, на жаль, часто нехтується як окремими віруючими, так і помісними церквами. Прославляти Господа - це основна частина нашого покликання як святого священства для Господа. На жаль, слід відзначити, що здорове біблійне прославлення Бога і поклоніння, що походить із серця, в багатьох громадах кинуте напризволяще і продовжує занепадати. Якщо в неділю вранці з можливих п'яти заспіваних пісень одна спрямована до Бога, щоб Його прославити, а інші чотири - до церкви, тоді важко сказати, що чим виконано священне покликання віруючих, щоб «завжди приносити Богові жертву хвали» (Євр. 13:15).

Але чи може хвиля харизматичних «пісень прославлення і поклоніння» принести дійсне оновлення і пожвавлення біблійного поклоніння? Чи можемо ми усунути наш недолік здорового духовного поклоніння тим, що застосуємо ці пісні особисто і в церкві, щоб постати перед Богом і вихвалити Його? З цього приводу вже досить довгий час триває серйозна і важка дискусія.

В очах молодих християн, питання про те, яку музику і які пісні ми підносимо Богу - виключно справа смаку. Вони переконані в тому, що Бог створив будь-яку музику і всяку музику приймає, поки вона вживається з правильною метою.

Інші віруючі, особливо старшого віку, які залишаються вірними Біблії, навпаки, не сприймають такий спів у церквах, не можуть співати ці пісні разом з іншими і потрапляють у великий духовний нестаток і дискомфорт. Для них харизматичні пісні є вираженням іншого духу та іншого християнства. Вони відчувають і розуміють, що тут криється щось більше, ніж тільки стиль поклоніння.

Вірний вибір напряму може відбутися тільки тоді, коли ми дослідимо Біблію і будемо шукати пізнання того, що хоче нам сказати на тему «хвали і поклоніння» Священне Писання, яке у всіх питаннях нашої віри і життя є єдиним і незаперечним авторитетом. Автор статті пише ці рядки як колишній прихильник харизматичного руху, який протягом багатьох років сам з ретельністю і переконанням співав харизматичні пісні «прославлення» і у свій час навіть допомагав групі «прославлення» однієї харизматичної церкви «приводити до покаяння» інших.



Поклоніння церкви на основі Біблії.

Перш ніж ми звернемося до харизматичної музики «прославлення та поклоніння», важливо розглянути питання про те, як має виглядати поклоніння Богу на підставі Святого Письма. Перше питання звучить так: «Що за Біблією взагалі означає: "поклонятися Богу"?» Поклоніння, як показує вже саме слово, є видом молитви, бесідою помилуваного і врятованого віруючого зі своїм Богом. На відміну від молитов-прохань, в поклонінні в центрі уваги віруючого стоїть лише один вічний Бог. Поклоніння означає: «прославлення Бога, віддання Йому честі, вираження по відношенню до Нього нашого захоплення і шанування за все те, Ким Він є, і що Він зробив для нас». Поклоніння також включає хвалу, подяку, захоплення і обожнювання. Поклоніння новозавітної Церкви ґрунтується на справі спасіння Господа Ісуса Христа. Воно відбувається через Христа як небесного Первосвященника і під керівництвом Святого Духа. У такому поклонінні, з точки зору волі Божої, все повинно бути досконалим, повноцінним і бажаним Богу. «Отож, завжди приносимо Богові жертву хвали, цебто плід уст, що Ім'я Його славлять» (Євр. 13: 15).

Поклоніння церкви відбувається в душі, а не по плоті.

Господь відкриває нам, що основна ознака істинного поклоніння є поклоніння в душі. Яке це має значення для поклоніння у помісній церкві? "Поклонятися в душі" означає, що наше поклоніння має бути у силі Святого Духа і під Його керівництвом, щоб воно могло бути Богові до вподоби. Бога може порадувати тільки таке поклоніння, на яке скеровує віруючого Святий Дух (пор. 1Кор.2), яке використовує слова, вивчені і даровані Святим Духом. (1Кор.2:13). Плотські емоції, людські думки або інші вирази плоті, нічого не дають для істинного духовного поклоніння в церкві, вони лише паплюжать жертву поклоніння.

Те, що істинне поклоніння є поклонінням в Дусі, також означає і те, що воно набагато глибше зовнішнього прояву, і воно не складається з зовнішніх форм, особливих вчинків і ритуалів. Створене людиною плотське поклоніння, завжди будується на зовнішніх формах, на видимих церемоніях, на доступних для органів відчуттів і проявах душі. Таке поклоніння шукає не Божого задоволення, а свого власного. І для цього їй потрібна атмосфера з гарним настроєм, суттєві «символічні» церемонії, спеціальна музика низького рівня, яка готує, окрилює і охоплює слухача, картини, шати (вбрання) священників, особливі керівники церемоній. Всі ці прояви яскраво виражені, скажімо, в католицизмі.

Поклоніння церкви має проводитися в істині.

Поклоніння в істині - що це значить? Господь Ісус Христос дає нам відповідь в Євангелії від Івана: «Освяті Ти їх правдою! Твоє слово то правда.» (Ів.17:17, порівн. Ів.18:31,32; 2Цар.7:28; Пс.19:10; Пс.118:142). Кожне богоугодне поклоніння має ґрунтуватися на принципах, які містяться в Слові Божому, на здоровому біблійному вченні Церкви. При цьому щире поклоніння виключає також усякий тиск і формальний примус, усяку маніпуляцію і навіювання на поклоніння Богу (як наприклад, психомузика або вказівки «керівника прославлення»). Поклоніння виходить з Божої дитини тоді, коли вона бачить Господа Ісуса Христа і усвідомлює, що Отець зробив через Христа для нас, і ким ми в Ньому є. Тому духовне поклоніння веде постійне, свідоме спілкування зі Словом Божим.

Поклоніння церкви потребує відповідних
духовних форм вираження.

У Старому Завіті існувало особливе первосвященство, святий одяг, зовнішній храм з вівтарями, приладдям і ковчегом. Народ славив Бога різними способами і з різних причин, в тому числі – по великих святах, застосовуючи плескання в долоні, танці, їжу, питво і зовнішню життєрадісність. У Новому Завіті, навпаки, всі віруючі створюють невидимий храм, духовне священство без священницького одягу, звичаїв і «літургії». Богослужіння містить в собі духовні жертвопринесення і є служінням в Дусі Божому. Тому не випадково, що ми не знаходимо в описах богослужінь апостольських церков ніяких вказівок на «групи прославлення», на «оркестри», плескання в долоні, танці, театр, пантоміми або «урочисті зібрання». Всі ці елементи вже тоді були в юдейських і грецьких культурах, і їх можна було б перейняти, якщо б це було завгодно Богові. Богослужіння першоапостольської Церкви, її молитви і прославлення у цей час відбуваються в серці спасених. При цьому радістю є «радість у Дусі Святій» (Рим.14:17; 1 Сол.1:6), яка не потребує зовнішніх жестів і не впливає на тіло. При істинному богослужінні у церкві в Дусі Божому, в широті і чистоті такі зовнішні прояви, як штучна стимуляція настрою (плескання у долоні, часте повторення одних і тих же слів пісень тощо); плотські прояви (танці), тільки перешкоджають духовному поклонінню і направляють його до плотських. Вся створена людьми самовільна система правил і обрядів, кожен не біблійний ритуал є втручанням і навіть руйнацією істинного духовного поклоніння.

Чи думаємо ми над тими словами, які підносимо Богу у піснях? Чи можемо ми дійсно відповідати за все те, що ми тільки що заспівали у пісні, або ми просто механічно підспівували слова без того, щоб справді мати на увазі угодне Богові? Якщо ми приступаємо до святого Бога, щоб поклонитися Йому, тоді Бог дивиться на наші серця, а не на зовнішність (1Сам.16:7; Пс. 50:8,9,19).

Біблійні критерії для оцінки духовної музики.

Важливим питанням музичного служіння є питання про те, яким має бути характер музики, щоб вона була бажаною Богові для хвали і поклоніння. Як виглядає музика, яка не може бути приємною Богові? Чи можемо ми для цього знайти критерії в Біблії? Якщо ми подивимося на висловлювання Старого Завіту про музику, то ми знайдемо в ній дві протилежні лінії. Вже з самого початку Старого Завіту з'ясовується, що музика і дар музики, який, безсумнівно, був даром Бога для людини, як і інтелект, мова для спілкування, здатності займатися мистецтвом, були опоганені через гріхопадіння людини і вступили у взаємодію з бунтівним життям людей, які впали у гріх. Для будь-якого вдумливого дослідника Біблії важливо відзначити, що перша згадка про музику зустрічається у ворожій Богу лінії Каїна: Ювал був батьком усім, хто тримає в руках гусли й сопілку (Буття 4:21). Музика, як це випливає зі Старого Завіту, служила язичництву, відірваному від Бога, і використовувалася для активних розваг. Крім того, музика служила, як і сьогодні, грішному збудженню чуттєвих насолод та перелюбу. Музика повинна була, як це і доводять історичні джерела, доводити людей до екстазу і релігійного сп'яніння, аж до поневолення демонічним духом та

до ідолослужіння. Частково це відбувалося під впливом музики в епізоді перед золотим ідолом Навуходоносора, де використовувався великий язичницький «оркестр для поклоніння» (Дан.3:5).

Діаметрально протилежно до цієї зіпсованої гріхом музики, яка стоїть під владою князя світу, в Старому Завіті

простежується інший, духовний і угодний Богові вид музики: музика та пісні для служіння і вшанування Бога. Зовсім новий період в історії старозавітної музики для Господа почався з встановлення Давидом музичного служіння левитів у храмі. Початком цього був музичний супровід левитів урочистого перенесення Ковчега Завіту (1 Хронік 15). Після цього музика перейшла в служіння особливих сімей левитів, які мали постійно підносити Богу славу і подяку співами в Святині, в Єрусалимі (пор. 1 Хронік 16; 1 Хронік 23:25-32; 1 Хронік 25, 2 Хронік 7:6). На цю хвалу Бога особливо часто робиться посилення в Псалмах.

Відмінності в духовному положенні і близькості перед Богом старозавітного народу Божого і новозавітної Церкви мають суттєвий вплив на вигляд поклоніння. Тому ми не можемо просто так в усіх деталях скопіювати богослужіння Ізраїлю. Коли Господь Ісус передбачив, що незабаром справжні шанувальники будуть поклонятися Отцеві в Дусі та істині (Ів.4:23), то це означало не тільки захист від помилкового ідолопоклонства самарян, але і від наявного в той час (багато в чому тільки зовнішнього і пихатого) богослужіння Ізраїлю.

Духовна музика в Новому Завіті
та застереження від музики Вавилону.

У Новому Завіті ми знаходимо не дуже багато прямих висловлювань про музику. Існують два важливих, основоположних тексти Писання про духовну музику і прославлення в Церкві: Еф.5:18-20 та Кол.3:16,17. В обох випадках виділяється те, що хвалебний спів для Господа, перш за все, має бути внутрішнім, духовним проявом та походити від нашого серця. Не згадуються ані музичні інструменти, ані танці, ані оплески, ані інші зовнішні форми вираження хвали та прославлення Бога, типові для старозавітного Ізраїлю.

Суттєвим є те, що у висловлюваннях Нового Завіту про музику ми знову знаходимо неугодну Богові музику в дії сатани, яка відкривається нам у двох аспектах. Опис падіння Вавилону, великої блудниці (Об'яв.17:1), нагадує нам, що язичницька музика буде до кінця грати важливу роль у звабленні людей, і буде застосовуватися нарівні з іншими методами, щоб напоїти людей «лютим вином розпусти своєї» (Об'яв.18:3). «І голос гусярів, і співаків, і сопільників, і сурмачів уже не буде чутий в тобі! І вже не знайдеться в тобі жодного митця й ніякого мистецтва, ... твоїм ворожбитством були зведені всі народи» (Об'яв.18:22,23).

Нарешті, Новий Завіт дає нам зазирнути в славослів'я Агнцеві в небесній святості. В Об'яв.5:8-9 ми знаходимо нову пісню 24 старців перед Агнцем (у супроводі гусел). В Об'яв.14:2,3 ми знаходимо нову пісню 144.000 викуплених, що грають на гусях перед Агнцем. В Об'яв.15:2-4 ми знаходимо опис пісні Мойсея і пісні Агнця, яка співається переможцями над звіром (у супроводі гусел).



Тут ми бачимо
 благоговіння і
 покірливість,
 смиренність і зречення
 від плотського
 самовираження,
 небесну гармонію і
 бажання шанувати і
 прославляти у Дусі
 Вічного Бога й Агнця.
 Якщо ми порівняємо це
 небесне поклоніння, до
 якого ми покликані, з
 шумом електрогітар,
 ударників і
 електронних
 інструментів,
 порівняємо з танцями і
 екстазом, який
 розхвалюють нам



сьогодні, як «прославлення й поклоніння», то очевидний контраст повинен відкрити нам очі, присоромити і привести в страх про те, як далеко ми відійшли від істини Божої.

Ритуал «хвали», як релігійне переживання.

«Прославлення та поклоніння» займає в харизматичних церквах центральне місце. Час, який виділяється для цього іноді може бути більшим за час для проповіді, а значення його для харизматів найчастіше більш важливе, ніж все інше. Майже у всіх харизматичних колах час «прославлення та поклоніння» є дорогим ритуалом, який ретельно інсценується, де тільки можна, ансамблем «прославлення» або «групою прославлення», електронною музикою, різними звуковими і технічними ефектами. Керівник (іноді це жінка) «прославлення» є ключовою фігурою в харизматичній церкві та за значенням майже дорівнює пастору або проповіднику. Він, за правилами організації служіння, відповідає за сценарій прославлення, вирішує які пісні співаються довільно, де потрібно помістити спів на інших мовах і т.д. Харизматичне прославлення майже завжди відбувається на початку заходу і, залежно від обставин, за певних кульмінаційних моментах, ще раз повторюється. Різними методами навіювання, такими, як загальне плескання в долоні або крики «Алілуя!», повторювання приспіву та куплетів, використання особливо сильно діючих пісень, або тривалий спів на інших мовах з супроводом інструментів, слухачі вводяться в стан повної пасивності і повністю відкриваються помилковим духам, що схоже на стан гіпнозу. Саме в цей час, як правило, доходять до бажаного, (уявного дії духу: люди падають, або починають плакати, встають і починають пророкувати, хтось підходить до іншого і хоче за нього молитися. Обіцяються цілення, хтось закликає до духовної війни, або спільної молитви на інших мовах. У цій атмосфері люди заряджаються силою й певною радістю, вони думають, що відчувають близькість Богу, і коли справа доходить до видінь і внутрішніх вражень, вони думають, що зараз говорить Бог. Потрібно підкреслити, що ці дії сильно залежать від харизматичних пісень. Якщо під час прославлення не доходить до «прориву», тоді богослужіння здається сухим, безсилим і безплідним і несе розчарування. Тоді не буває духовного маніфесту і харизмати розчаровані, бо вони залежать від піку прославлення, як від наркотиків.

Переживання хвали і прославлення хоч і збуджують та дають багатьом

почуття ейфорії, але ця дія триває не довго, часто навіть не зберігається і до наступного дня. Тому багато хто знову і знову шукає ці переживання протягом тижня в домашніх гуртках, молитовних гуртках, в малих групах, в концертах або через прослуховування компакт-дисків. Деякі харизматичні церкви пропонують своїм прихильникам повну програму кілька разів на тиждень. Особливо популярними є

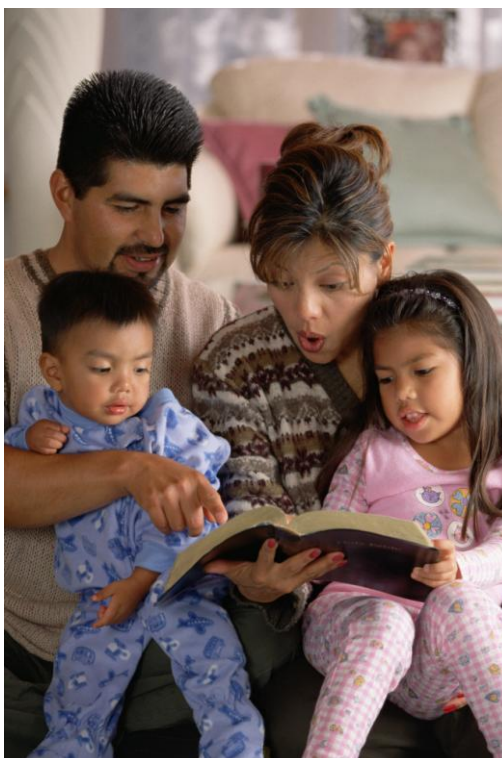
концерти і «богослужіння прославлення», де музика ще більше ставиться на передній план.

Давайте збережемо і зміцнимо чисте духовне поклоніння!

Зважаючи на все більше "заквашування" багатьох церков зіпсованими харизматичними піснями і помилковим «прославленням», для всіх віруючих, які ще вірно хочуть служити Господу, дуже важливо не піддаватися на спокуси та омани і дотримуватися істинного і чистого поклоніння Богові в Дусі та істині, якого шукає Отець. І в цей останній час є актуальні слова нашого Господа Ісуса: «Але наступає година, і тепер вона є, коли богомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді, бо Отець Собі прагне таких богомільців. Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклонятись» (Ів.4:23,24).

Це також означає, що ми в першу чергу хочемо дотримуватися дійсно випробуваних духовних пісень хвали і подяки, які створені попередніми поколіннями, коли зіпсованість і спокуса останнього часу в області музики ще не були такі поширені. Навіть якщо молоді віруючі і люблять співати нові пісні, ми повинні докласти до церковного співу біблійні мірки і видалити все те, що не здорове та затьмарено. Нашим обов'язком є показати віруючим людям духовні пісні, які витримали перевірку часом, пісні, які містять біблійне славослів'я і поклоніння, та передати їх велику цінність.

Але ми стоїмо також за те, що можуть бути і нові, дійсно духовні пісні. Ми й сьогодні можемо також піднести Богові справжню, бажану Йому жертву хвали. До цього покликані ми і наше покоління віруючих останнього часу, як нам і говорить Слово Боже. До цього підбадьорює і напоумляє нас Послання до Євреїв: «Отож, завжди приносимо Богові жертву хвали, щобто плід уст, що Ім'я Його славлять» (Євр.13:15). Нехай дасть нам Господь таку Свою милість до Його Пришестя.



Повний матеріал даного автора
 можна знайти за адресою в
 Інтернеті:
<http://bitflow.dyndns.org/russian/RudolfEbertshaeuser/Russian-Der-Charismatische-Lobpreis-Fremdes-Feuer-Im-Heiligtum-Gottes.pdf>

Ознаки реформатського богослужіння.

Корнеліус Харріван

Часто ви можете чути «Реформована» або «Реформатська» церква. Що означає ця назва? Слово «Реформатська» вказує на Реформацію. Події, які сталися в 16-ому столітті, коли Бог повернув Свою Церкву назад – до Слова Божого! Реформатська церква – це церква, яка слідує за тими принципами великої Реформації, які стверджували, що церква є і має бути основою на біблійних засадах і має вірно спиратися на них. Але виникають цікаві питання, коли ми спостерігаємо порядок богослужіння в Реформатських церквах: що саме воно характеризує і що є його основою?

Які є ознаки ідентичності реформатського богослужіння?

Часто на це питання відповідають так: «Реформатське богослужіння відрізняється від православного, бо немає ікон. Відрізняється від римо-католицького богослужіння, бо саме Слово Боже стоїть у центрі, а не причастя». Ми звикли порівнювати один одного з іншими деномінаціями і таким чином бачити відмінності. Але! як можна визначити ідентичність по-іншому?

Якщо хтось сторонній прийде на наше богослужіння, він може задати питання: «Чому ваше богослужіння проводиться не так, як у нас? Не по-нашому? Не по-канонічному?» Чи готові ми відповісти на це питання? Я переконаний, що відповіді на ці питання потрібно знати не тільки стороннім людям, але й кожному, хто відвідує наші громади.

Це нас приводить до наступного важливого питання: коли богослужіння є справді реформатським? Тільки по тій причині, що ми його так називаємо? Чи тому, що співаємо справжню реформатську пісню? Чи коли ми в проповідях цитуємо реформатських теологів? Або ж читаємо Символ Віри? Я думаю, що наші люди навряд чи знають, що таке "реформатське богослужіння"? Не достатньо відповісти на це питання: «Ми так звикли!» – і все.

Ознаки реформатського богослужіння

Я хочу з вами звернути увагу на 4 пункти: Пам'ятати про Божі великі чуда, 5 життєво важливих елементи богослужіння, приклади з історії, музика та пісні.

Пам'ять про Божі великі діла

Спочатку почну з питання: що саме є суттю богослужіння? Як саме можна чітко характеризувати, те що відбувається на службі? Є різноманітні відповіді. Богослужіння – це, по-перше, зустріч між Богом та людьми; по-друге, служіння Слова та Тайнств; по-третє, діалог в заповіді. По іншому – спілкування в заповіді між Богом та Його народом, де Бог говорить, а людина відповідає Божими словами. Ці характеристики не суперечать, а навпаки – доповнюють одна одну. Тобто, народ Божий забирається на богослужінні, щоб нагадувати один одному вчинки свого великого Бога і про чуда, які Він показав у всьому цьому для спасіння людей. Отже, богослужіння є для того, щоб пам'ятати про все, щоб славити Бога за творіння та наше спасіння, усвідомлюючи, що цей Бог сьогодні і вчора, і завтра той самий. Всі ми забираємося перед нашим великим Богом!

Все, що відбувається на богослужінні спирається на біблійному вченні. Слово Господнє є центральним місцем всього богослужіння і в церковному приміщенні має стояти по центру не вітвар, але кафедра, де виголошується Біблія. Унікальний Бог – Отець, Син та Святий Дух має бути в центрі

нашої уваги. Йдеться про Його суверенне вибрана, Його благодать, Його спасіння, Його святу волю. Ми належимо Господу, і тому Він чекає від нас нашого прославлення і пошани! Йому ми даємо свою найкращу жертву хвали та поклоніння.

Коли ми говоримо про Божі чуда, то перш за все згадуємо Сина Божого – Ісуса Христа, який викупив нас від наших гріхів. Стоячи перед Богом на богослужінні, ми усвідомлюємо нашу недосконалість та наші гріхи, за які Ісус заглитив Своєю кров'ю. Водночас відчуваємо дію Духа Святого, який оновлює нас та веде до нового життя. Ці дві частини нашого життя – гріховність та наше спасіння – знаходять місце у богослужінні, адже під час сповіді ми визнаємо наші гріхи, молимося за прощення, а потім чуємо у проповіді слова про спасіння та дякуємо Богу за таке звільнення.

П'ять важливих елементів богослужіння

Для реформатського богослужіння також характерним є читання Закону Божого. Це може бути або 10 Заповідей, або якийсь інший уривок, з проповіді Ісуса на горі, або уривок із апостольських послань, де йдеться про Божу святу волю. Це читання також має дві функції: по-перше, щоб ми згадували, які ми зіпсовані гріхами та на скільки потребуємо постійного оновлення та освячення Духом Святим. Друга функція читання Закону – щоб ми пам'ятали, яке має бути нове, спасенне, життя в єдності з Христом, і щоб прагнули жити таким спасенним новим життям! (Гарно пояснено в Гейдельберзькому катехізисі, Господній День 44).

Підсумок. Бачимо, що реформатське богослужіння ставить Господа в центрі нашої уваги. Ми повинні пам'ятати, що є грішниками і тому маємо визнання наших гріхів, тому читаємо 10 Заповідей.

Тепер хочу більш детально поміркувати про те, як має виглядати богослужіння? Конкретної моделі в наш час не існує. Немає жодних записів з богослужіння ані Старого заповіту в єрусалимському храмі, ані з синагог, ані з новозавітної церкви. Немає жодного відео, жодних записів. Про служіння в єрусалимському храмі Біблія нам показує певні закони, правила і тому подібне. Але якщо йдеться про Новий завіт, тут інша картина. Насправді нам дуже мало відомо, як відбулося богослужіння після дня П'ятидесятниці.

Однак, цікаво, що в книзі Дій Апостолів 2:42 не написано конкретні закони про богослужіння, але бачимо чотири різні життєві елементи зібрання: 1-й – Проповідування Євангелії, тобто читання Слова Божого та його пояснення, проповідування; 2-й – зміцнення того проповідуваного Слова Божого знаками та печатями, які Христос сам встановив, щоб укріпити нашу віру; 3-й – публічні молитви: подяка, хвала, молитва за різні потреби; 4-й – милість та подяка: збір пожертвувань, як конкретна ознака єдності людей в Церкві



Христовій. Важливо, що цей збір є частиною богослужіння!

До цього можна додати певні речі з книги Дій Апостолів 2:42-47, що люди перебували в науці апостольській. Це означає, що люди задавали питання та слухали те, що апостоли розповідали про життя Ісуса, Його навчання, Його смерть на воскресіння. Апостоли розповідали у що вони вірили, і свідками чого вони були. Саме тому на наших богослужіннях ми використовуємо апостольський символ віри, і разом з іншими Церквами Христовими по світу приєднуємось до тієї віри, яку мали апостоли.

Досвід з історії

Якщо говоримо про сутність реформатського богослужіння, ми не можемо не торкнутися Реформації в 16-ому столітті. Багато з написаного вище ми отримали через великий труд та мудрість наших братів Мартіна Лютера та Жана Кальвіна. Хочу підкреслити, що Кальвін нам дарував багато добрих думок і принципів для розуміння, що таке "біблійне богослужіння". Він понад усе хотів, щоб Слово Боже стало зрозумілим всім присутнім на богослужінні людям, для дорослих та дітей! Він дуже сильно хотів духовного збудування церкви, саме тому багато уваги приділив для пояснення Біблії. Щоб ви мали уяву, на скільки важливе для нього було служіння Богу, Кальвін щонеділі проповідував на 3 богослужіннях, які відбувалися при сході сонця, потім о 9-й годині ранку, потім опівдні було дитяче богослужіння, де пояснювалися певні речі з Катехізису, і ще було о 15-й годині. Богослужіння проводилося також в понеділок, у середу і у п'ятницю! *(Тому не нарікайте, – бо в наш час є лише одне богослужіння – в неділю, та й то багато хто не мають часу прийти.)* Потім міська рада доручила йому та іншим, щоб не тільки з рази на тиждень мати служіння, але кожен робочий день!

Кальвін навчав про порядок на богослужінні, про пошану та розуміння того, з Ким ми зустрічаємося в церкві! Порядок вимагає уваги на підготовку, порядок у виборі тексту проповіді, у виборі пісень і молитов. Кальвін писав про поєднання серйозності та урочистості. Він часто говорив про простоту, щоб максимальна кількість людей могла зрозуміти, що говорить Слово Боже, щоб люди могли духовно зростати. Ми повинні зрозуміти, що богослужіння вимагає максимальної підготовки та уваги. У своєму порядку богослужіння Кальвін прагнув максимально наблизитися до того порядку, який був у новозавітних церквах. Для кращого розуміння потрібно ознайомитися з порядком богослужіння в Страсбурзі та Женеві. Не потрібно копіювати всі ці речі, просто важливо мати приклад того, де можна бачити всі біблійні елементи літургії. Від Кальвіна можна навчитися того, що пояснення та вивчення Слова Божого було найважливішим.

Кілька слів про музику та поклоніння.

Лютер і Кальвін зрозуміли важливість музики в літургії. Вони обидва згадували історію Давида, який грав на арфі і з допомогою гарної музики підняв настрій царя Саула! Це також може стати спокусою, щоб через гарну мелодію розповсюджувати ересь. Якщо йдеться про пісні хвали, ми знаємо, що Кальвін показав нам увесь скарб, який захований у Псалмах. Кальвін дуже любив книгу Псалмів і заохочував, щоб громада сама співала їх. До цього люди звикли слухали лише хор, пізніше сама приймала активну участь. Також Кальвін



багато зробив для того, щоб всі Псалми були складені таким чином, щоб тексти можна співати, як римовані вірші. Псалми потрібно співати! Чому? Бо Псалми висловлюють не тільки хвалу чи подяку, а також смуток, розпач, визнання вини і молитву за Боже справедливе покарання. Це цілий діапазон переживань віруючих. Кальвін поклав на мелодію не тільки Псалми, але й 10 Заповідей та

молитву «Отче наш». Кальвін був проти музичних інструментів, бо казав, що інструмент відволікає увагу від слів і змісту псалмів. Але потрібно зазначити, що в часи Кальвіна не тільки він один так думав.

Ще одне питання – про критерії для хорошої пісні, якщо говоримо про реформатське богослужіння. Очевидно, не тільки людський смак є критерієм. Подобається вам це, чи ні. Є музичні правила. Крім того, важливим є зміст, слова. Понад усе – слова пісні мають бути основані на Біблії. Я читав корисний приклад: хтось порівнює пісню з вікном. Через вікно можна подивитися на вулицю, і з вулиці сонячне світло проникає через вікно у кімнату. Але якщо на вулиці темно, тоді вікно стане дзеркалом і можна бачити лише самого себе. Пісня повинна вказувати на Бога, щоб ми пам'ятали про Божі великі діла, а не прославляти самого себе. Славити Бога в пісні це близько до проповідування.

Наостанок

Ми маємо велике завдання – славити та величати нашого Бога. Але саме ми – відповідальні служителі. Пастори – повинні максимально трудитися, щоб уникнути нудного ритуалізму. Як можна задіяти всю громаду, щоб кожен відчував свою участь у служінні? Яку роль мають служителі в церкві? Викладач др. Роберт Рейбурн в своїй книзі «Come, let us worship» («Прийдіть і поклоніться») підкреслює важливість пояснення! Треба щоб служителі під час богослужіння пояснювали присутнім в церкві людям, що саме відбувається і чому, яку пісню співати і чому саме її. Це для того, щоб всі люди розуміли, що ми робимо в церкві і чому приходимо на богослужіння.

Літургія м. Страсбург (1542 р)

Вотум: Пс.123:8 «Наша поміч в імені Господа, що вчинив небо та землю!»

Визнання гріхів.

Слова утіхи та прощення гріхів.

Читання 10 Заповідей (першу частину).

Вітання.

Молитва.

Громада співає 10 Заповідей (другу частину).

Молитва за проповідь і «Отче Наш».

Читання Святого Письма та проповідь.

Молитва за потреби і перефразована молитва «Отче Наш».

Вірую... (спів).

Підготовка до святкування Господньої Вечері.

Молитва перед Господню Вечерею та «Отче Наш».

Слова Ісуса, коли вставив Господню Вечерею.

Заклик до участі з вірою.

Збір пожертв та спів Пс.137 або читання Писання.

Слова вдячності за дари.

Хвала, пісні Симеона.

Благословення: Числа 6:24-26.

Літургія в УЄРЦ

Слово "літургія" прийшло з давньогрецької мови. "Літургією" називали всі ті діла, які йшли на користь цілого народу, як наприклад, службу вояків, державних урядовців, працю на полі чи при дорогах, службу невільників, сплата податку та десятини, оборона держави перед ворогами, а також релігійні вияви культу божкам. Це останнє, релігійно-сакральне, значення літургії перейшло до християнської релігійної термінології.

Старий Заповіт є своєрідною основою для сучасної літургії. Одна з характеристик літургії в Старому Заповіті та, що вже не далекі нащадки Адама почали звертатися до Бога. В Бутті 4:26 сказано, що в часи Еноша, сина Сифа люди: «почали були призивати Ймення Господнє». В ці часи почалася літургія, з молитви та поклоніння людей до Бога. Звичайно, в Біблії слово "поклоніння" означає більше ніж літургія. Ми звертаємося до Бога в наших повсякденних молитвах, отже, все життя християнина є поклоніння. Цікаво, що в перекладі Септуагінти, в Старому Заповіті службу священників в храмі перекладали як літургія.

Другою характеристикою в Старому Заповіті є те, що літургія має під собою своєрідну зустріч Господа і Його людей. (1 Мойсея 12:8, Псалом 145:21).

Третьою характеристикою в Старому Заповіті є те, що посередником виступав священник.

Четверта характеристика – літургія завжди була наповнена радістю, це було своєрідне святе для людей.

Коли подивимось в Новий Заповіт, то знайдемо, що в ньому стосовно літургії залишилися ті самі правила, хоча дещо змінилося. Нажаль, ми не знаємо багато стосовно літургії в новозавітні часи.

Перша характеристика літургії в Новому Заповіті та, що літургія є своєрідним зібранням, зустрічню в контексті спільноти, об'єднання, союзу.

Друга – в Новому Заповіті літургія є як свято. В Церкві співаються пісні хвали Господу.

Третя – освячення. Під час літургії людина ніби відділяється від світу, вона ближча до Божої слави.

Четверта – в Новому Заповіті літургія передбачає спільність. Громада є однією сім'єю, разом споживає один хліб, разом п'є з однієї чаші.

Різниця в літургії між Старим та Новим Заповітами є та, що раніше первосвященик був посередником між Богом та людьми. Однак, в Новому Заповіті все змінилося. Ми маємо єдиного Первосвященика – Ісуса

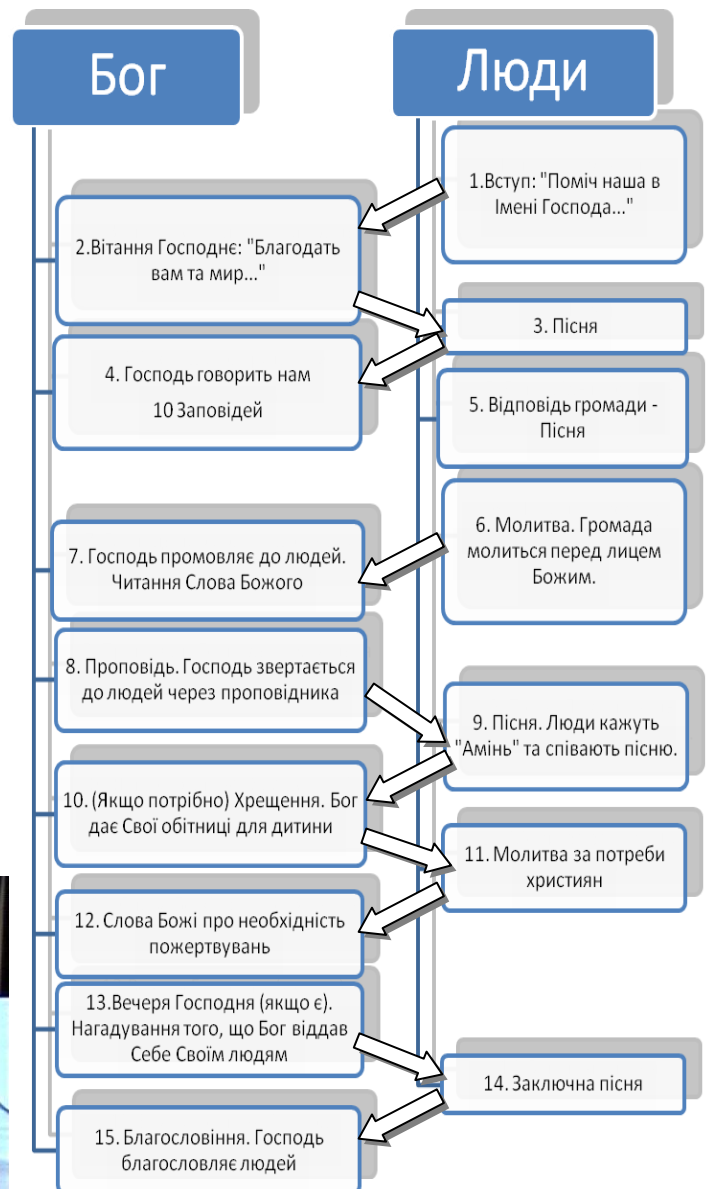
Христа, а люди в Церкві самі виступають за священників (1 Петра 2:5 та 1 Петра 2:9). Отже, в новозавітній літургії не має бути інших священників, які є посередниками між Богом та людьми. Але, це твердження не означає, що нам не потрібні люди, які б направляли та наставляли.

Що є центральним в реформатській літургії?

Центральне місце в Реформатській Церкві займає Біблія – Слово Боже, яке виголошується через проповідь. В посланнях Павла ми можемо читати про певний порядок під час служіння в церквах. На першому місці стояло проповідування Євангелії та новозавітних фактів спасіння; далі стимулювання у вірі та союзі між Богом та віруючими, а також обітниця прощення гріхів.

Нам потрібно розуміти, що літургія – це зустріч Христа з Його людьми, оскільки вони живуть в єдності. В цій зустрічі беруть участь не всі люди, а лише Його Церква. Літургія – це не традиція чи обряд, але це діалог Божих дітей зі своїм Спасителем.

Зверніть увагу на цю схему:



Молитву «Отче наш» можна використати під час літургії, але не обов'язково. Ця молитва виступає схемою для інших молитов. В Церкві ми маємо молитися не заученими молитвами, але за прикладом молитви, яку навчив нас Господь.



Нікейський та Апостольський символи віри можна використовувати замість 10 Заповідей. В багатьох літургіях світу ці символи віри використовують на вечірній службі. Було б добре, якби щонебудь кожна церква мала два богослужіння – вранці та ввечері.

Важливим є прославлення Бога, де діти Божі можуть з вдячністю величати свого Творця та Спасителя.

Однією з характеристик літургії нашої церкви є визнання гріхів. Кальвін та Лютер приділяли цій темі особливу увагу. В церквах перед визнанням гріхів читають етичні настанови: 10 Заповідей, уривок з Писання до Галатів 5:19-23, чи Псалом (31 або 50). Визнання гріхів може бути частиною молитви.

Для УЄРЦ, перш за все, характерним є проповідь Слова Божого. Жан Кальвін також прагнув простоти в богослужінні. Він хотів, щоб літургію розуміли прості люди. Для нього питання літургії було важливим, бо через неї він намагався показати людям, що вони мають духовну єдність зі своїм Господом та Спасителем. Бог не приходить до них через жертву, яку треба було повторяти в римо-католицькій літургії на кожній месі. Жертва один раз і назавжди була принесена на Голгофському хресті і є достатньою для спасіння Божих дітей. Повторювати її не потрібно.

Часто можна стикнутися з проблемою, коли порядок служіння переростає в традицію. І питання тут не в історичній традиції, а більше в тому, що «так звикли». Не добре, коли люди більше уваги приділяють звичкам та традиціям в навіть в літургії, аніж Слово Божому та молитві. Також є проблема з піснями. В деяких літургіях, співають більше часу, ніж моляться та виголошують проповідь. В деяких громадах навпаки, практично все говориться і дуже мало співають.

Характеристики реформованої літургії.

- Зустріч Бога з людьми та єдність Божого народу.
- Літургія є своєрідною розмовою Бога з громадою.
- Ми маємо визнавати наші гріхи перед Святим Богом.
- Центральним місцем в літургії нашої церкви є не Євхаристія (Господня Вечеря), а проповідання Слова Божого. Центральним місцем є не вітвар, а кафедра, з якої виголошується Слово Боже.
- Відповідальність за літургію лежить не на одному пасторові, а й на пресвітерах. Громада є домом Божим.
- Дисципліна як в громаді, так і в літургії. Дисципліна в молитві.

Про порядок богослужіння в требнику, затвердженому Собором Українським Євангельським 1964 року, написано таке: «Порядок богослужіння з початку і до кінця будується навколо провідної теми. Пастор, вибравши наперед і приготувавши проповідь зі Слова Божого, буде богослужіння навколо цієї проповіді. Для цього він вибирає зі Старого і Нового Завіту тексти, що безпосередньо стосуються його проповіді. Пісні мають також своїм змістом духовно підготувати Церкву до проповіді. Усі молитви, крім звичайних елементів для молитви, повинні відображати в собі певні думки благання, сполучені з проповіддю. В такий спосіб богослужіння творить духовну єдність і кожна його частина гармонійно пов'язана між собою».

Ці характеристики не є чимось новим. В Українській Євангельсько-Реформованій Церкві важливим є порядок, починаючи від незначних речей в літургії, і закінчуючи порядком в серцях віруючих членів громади.

Пилипенко В.В., пастор УЄРЦ

Дорогі брати і сестри!
Запрошуємо вас відвідати сайт
"Реформатське богослов'я для України":
<http://reformed.org.ua>.

Цей сайт присвячений реформатському руху в слов'янському світі в цілому і Україні зокрема. Ви знайдете тут багато різних статей, пов'язаних із минулим та сьогоденням реформатського богослов'я, духовності та церковного життя. Сподіваємось, ці матеріали сприятимуть розвитку біблійного та реформатського богослов'я у слов'янських країнах. Для досягнення цієї мети ми пропонуємо власні переклади статей реформатських богословів з Нідерландів, США та інших країн. Крім цього, ми публікуємо "класичні" праці різних християнських теологів минулого і сучасності. Ми не завжди погоджуємось із усім, що вони пишуть, проте ми вважаємо, що реформатське богослов'я глибоко вкорінене у вченні отців церкви, і прагнемо перейняти найкраще із інших християнських традицій – в межах, у яких вони відповідають Слово Божому як джерелу мудрості.

Запрошуємо також взяти участь у форумі, на якому обговорюються питання, пов'язані із реформатським рухом в його найширшому розумінні.

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА

Християнські подарунки, які проповідують

Біблії, книги, відео- та аудіо продукція, сувеніри

м.Свалява, вул.Борканюка (біля муз.школи)

тел.050 6665549

працюємо: пон.-п'ятн.: 10.00-16.00



Технічний редактор: Мурза Вячеслав

Члени редколегії: Мурза В.В.,

Пилипенко В.В., Молнар Шандор

НАША АДРЕСА:

вул.Визволення 164/1, м.Свалява

Закарпатська область, Україна, 89300

Телефон: (03133) 73061 e-mail: uerc@ukr.net

Тираж видання: 1000 примірників.

Періодичність – раз у два місяці

Газета розповсюджується за пожертви

